

M.A (SANSKRIT) SEMESTER - 4 (CBCS) Examination
March/April-2025 (As Per Syllabus Year June-2024)

Alankar Shashtra: Anandvardhan Krut Dhvnyaalok (Udhyot-1), Dandi Krut Kavyadarsh
(Unmesh-1)(Ele-5 (New-23))

Time: 2:30 Hours

Marks: 70

Instructions:

1. All questions are compulsory.
2. Figures to the right indicate marks.

- પ્રશ્ન-૧ નિમ્નમાંથી કોઈપણ બેનો અનુવાદ કરી જરૂરી સમજૂતી આપો. (૧૪)
- 1) યોડર્થ: સહૃદયશ્લાઘ્ય: કાવ્યાત્મેતિ વ્યવસ્થિત:।
વાચ્યપ્રતીયમાનાચ્છૌ તસ્ય ભેદાવુભૌ સ્મૃતૌ ॥
 - 2) પ્રતીયમાનં પુનરન્યદેવ વસ્ત્વસ્તિ વાણીષુ મહાકવીનામ્ ।
યત્ તત્ પ્રસિદ્ધાવયવાતિરિક્તં વિભાતિ લાવણ્યમિવાઙ્ગનાસુ ॥
 - 3) શબ્દાર્થશાસનજ્ઞાનમાત્રેણૈવ ન વેદ્યતે ।
વેદ્યતે સ તુ કાવ્યાર્થસ્તત્ત્વજ્ઞૈરેવ કેવલમ્ ॥
 - 4) યત્રાર્થ: શબ્દો વા તમર્થમુપસર્જનીકૃતસ્વાર્થો ।
વ્યઙ્ક્ત: કાવ્યવિશેષ: સ ધ્વનિરિતિ સૂરિભિ: કથિત: ॥
- પ્રશ્ન-૨ નિમ્નમાંથી કોઈપણ બેનો અનુવાદ કરી જરૂરી સમજૂતી આપો. (૧૪)
- 1) ઇદમન્ધતમઃ કૃત્સં જાયેત ભુવનત્રયમ્ ।
યદિ શબ્દાહ્વયં જ્યોતિરાસંસારં ન દીપ્યતે ॥
 - 2) સર્ગબન્ધો મહાકાવ્યમુચ્યતે તસ્ય લક્ષણમ્ ।
આશીર્નમસ્ક્રિયાવસ્તુનિર્દેશો વાપિ તન્મુખમ્ ॥
 - 3) મહારાષ્ટ્રાશ્રયાં ભાષાં પ્રકૃષ્ટં પ્રાકૃતં વિદુઃ ।
સાગર: સૂક્તિરત્નાનાં સેતુબન્ધાદિ યન્મયમ્ ॥
 - 4) તદત્પમપિ નોપેક્ષ્યં કાવ્યે દુષ્ટં કથન્નન ।
સ્યાદ્વપુ: સુન્દરમપિ શ્ચિત્રેણૈકેન દુર્ભગમ્ ॥
- પ્રશ્ન-૩ આચાર્ય આનંદ વર્ધનનાં ધ્વનિ સિદ્ધાંતની વિસ્તૃત યર્યા કરો. (૧૪)
- અથવા
- પ્રશ્ન-૩ ધ્વનિ વિરોધી ત્રણ મતોની વિસ્તૃત સમીક્ષા પ્રસ્તુત કરો.
- પ્રશ્ન-૪ આચાર્ય દંડીએ આપેલ મહાકાવ્ય-લક્ષણની વિસ્તૃત વિવેચના કરો. (૧૪)
- અથવા
- પ્રશ્ન-૪ કાવ્યાદર્શમાં નિર્દિષ્ટ વૈદર્ભ તથા ગૌડીય માર્ગની વિસ્તૃત યર્યા કરો.
- પ્રશ્ન-૫ કોઈપણ બે પર ટૂંકનોંધ લખો. (૧૪)
- 1) પ્રતીયમાન અર્થ (વ્યંગ્ય અર્થ)
 - 2) વસ્તુ-ધ્વનિ
 - 3) દંડીનું કાવ્ય-લક્ષણ
 - 4) દંડી અનુસાર કાવ્યહેતુ
